

Wyrok z dnia 15 grudnia 2000 r.

I PKN 170/00

Pracownik zatrudniony na podstawie powołania nie może skutecznie kwestionować odwołania ze stanowiska równoznacznego z wypowiedzeniem umowy o pracę, ze względu na brak uzasadnionej przyczyny.

Przewodniczący: SSN Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Sędziowie SN: Roman Kuczyński (sprawozdawca), Jerzy Kuźniar.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2000 r. sprawy z powództwa Jarosława W. przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi Dziecięcemu [...] w K. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach z dnia 17 listopada 1999 r. [...]

1. o d d a l i ł kasację,
2. zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 100 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 30 lipca 1999 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Kielcach oddalił roszczenie powoda Jarosława W., odwołanego przez Zarząd Województwa Ś. ze stanowiska dyrektora Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala Dziecięcego [...] w K., o uznanie tego odwołania za bezskuteczne, z uzasadnieniem, iż do stosunku pracy na podstawie powołania nie stosuje się, zgodnie z przepisem art. 69 pkt 1 i pkt 2a KP, przepisów regulujących tryb postępowania przy rozwiązywaniu umów o pracę i rozpatrywania sporów ze stosunku pracy w części dotyczącej orzekania o bezskuteczności wypowiedzeń.

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach wyrokiem z dnia 17 listopada 1997 r., oddalił apelację powoda, dzielając stanowisko Sądu pierwszej instancji. Sąd Okręgowy stwierdził, że treść art. 69 KP stoi na przeszkodzie domagania się uznania odwołania ze stanowiska dyrektora za bezskuteczne, bez

względu na to, czy powód był na tym stanowisku zatrudniony na czas nieokreślony, czy określony oraz także wówczas, gdyby samo odwołanie było rażąco sprzeczne z zasadami współżycia społecznego lub oczywiście nieuzasadnione.

Kasacja powoda zarzuca powyższemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego – art. 70 § 1 w związku z art. 69 ust. 2 pkt 2a i art. 8 KP przez błędną wykładnię i uznanie za bezskuteczne odwołania ze stanowiska dyrektora szpitala, chociaż samo odwołanie było rażąco sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, oraz naruszenie przepisów postępowania – art. 233 KPC – przez niedopuszczenie dowodów z zeznań świadków-lekarzy, co mogło mieć wpływ na wynik sprawy. Na uzasadnienie swego stanowiska kasacja powołuje wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 1997 r., I PKN 79/97 (OSNAPiUS z 1998 r. Nr 4, poz. 117).

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Kasacja jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu. Stosunek pracy na podstawie powołania uregulowany jest przepisami art. 68 – 72 KP i są to w stosunku do umownego stosunku pracy uregulowania szczególne, odmienne. Dotyczą także takich sytuacji, jak odwołanie w okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy, w okresie ciąży i w okresie poprzedzającym nie więcej niż 2 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli okres zatrudnienia umożliwia uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem wieku (art. 72 § 1-3 KP). W razie naruszenia przepisów § 1-3 tego artykułu, pracownikowi przysługuje prawo odwołania do sądu pracy (art. 72 § 4 KP). Taka regulacja dowodzi ograniczenia stosowania wobec pracowników zatrudnionych na podstawie powołania niektórych instytucji prawa pracy obejmujących pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Wyłączone jest (na podstawie art. 69 KP) stosowanie przepisów regulujących tryb postępowania przy rozwiązywaniu umów o pracę, wskazywania przyczyny uzasadniającej to rozwiązanie (art. 30 § 4 KP), przepisów regulujących konsultację z organizacją związkową (art. 38 KP) i rozpatrywanie sporów ze stosunku pracy w części dotyczącej orzekania o bezskuteczności wypowiedzeń, o odszkodowaniu przewidzianym w razie naruszającego przepisy wypowiedzenia umowy o pracę, o przywracaniu do pracy. Ten właśnie przepis stanowi przeszkodę do uwzględnienia roszczenia powoda, który domaga się uznania odwołania go ze stanowiska dyrektora szpitala za nieuzasadnione. Skoro bowiem oświadczenie woli pracodawcy o odwołaniu pracownika ze stanowiska nie wymaga

podania przyczyny uzasadniającej to odwołanie (art. 30 § 4 i art. 70 § 1¹ KP), to brak jest podstaw prawnych do badania w procesie sądowym, co było przyczyną odwołania i czy była ona uzasadniona w rozumieniu art. 45 § 1 KP. Stanowisku takiemu nie przeczy powołane w kasacji orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 1997 r., I PKN 79/97. Dotyczyło ono bowiem pracownika zatrudnionego na podstawie powołania będącego jednocześnie członkiem zarządu zakładowej organizacji związkowej i korzystającego z ochrony z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. Nr 55, poz. 234 ze zm.), polegającej na konieczności uzyskania przez pracodawcę zgody zarządu takiej organizacji na rozwiązanie stosunku pracy lub jednostronną zmianę na niekorzyść pracownika warunków pracy lub płacy. W omawianej sprawie lekarz odwołany ze stanowiska ordynatora, który jednak pozostał w zatrudnieniu, domagał się przed Sądem Rejonowym uznania za bezskuteczne odwołania ze stanowiska. Sąd ten oddalił powództwo, natomiast Sąd Wojewódzki wskutek apelacji powoda zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego i zasądził na rzecz powoda odszkodowanie równe 3-miesięcznemu wynagrodzeniu na stanowisku ordynatora z uwagi na naruszenie art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, natomiast oddalił apelację w pozostałym zakresie, tzn. dotyczącym bezskuteczności odwołania ze stanowiska. Sąd Najwyższy w tamtej sprawie kasację powoda oddalił, wyrażając między innymi pogląd, iż powołanie na stanowisko na czas określony nie stabilizuje zatrudnienia do upływu końcowego terminu powołania i w tej sytuacji nie ma podstaw do zastosowania art. 8 zdanie 1 KP, gdy pracodawca korzysta z przysługującego mu prawa w ramach reorganizacji stanowisk i wymiany kadr w zakładzie pracy. Społeczno-gospodarcze przeznaczenie prawa w stosunkach pracy odnosi się do realizacji organizacyjnej funkcji prawa, którą pracodawca może swobodnie spełniać, jeżeli jego działanie nie jest dokonywane w złej wierze, w celu szykany pracownika lub w sposób obiektywnie nieuzasadniony. „Tylko w takich szczególnych wypadkach ochrona z art. 8 zdanie 1 KP może mieć wyjątkowe zastosowanie”. Jak więc wynika ze stanu faktycznego omawianej sprawy, Sąd Najwyższy oceniał, czy odwołując ze stanowiska członka zarządu zakładowej organizacji związkowej z naruszeniem art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, pracodawca nie naruszył także art. 8 zdanie 1 KP i doszedł do wniosku, że zastosowanie art. 70 § 1 KP w stosunku do pracownika powołanego na czas określony w drodze konkursu jest dopuszczalne. W rozpoznawanej sprawie jest oczywiste, że powód został odwołany przez właściwy organ (art. 41 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 5 czerwca

1998 r. o samorządzie województwa – Dz.U. Nr 91, poz. 576 ze zm.), nie był pracownikiem podlegającym szczególnej ochronie, uzasadnienie decyzji odwoławczej nie było wymagane, a roszczenie o uznanie tej decyzji za bezskuteczną i o przywrócenie do pracy w świetle art. 69 pkt 2 lit. a jest wyłączone. Kasacja nie powołuje się też na sprzeczność odwołania ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa pracodawcy do odwołania pracownika, lecz wskazuje na naruszenie zasad współżycia społecznego, przy czym nie wyjaśnia, na czym to naruszenie miałoby polegać. Za naruszenie zasad współżycia społecznego nie może być uznane kwestionowanie zasadności przyczyn odwołania ze stanowiska, skoro odwołanie to nie wymaga podania tych przyczyn, co także usuwa się spod kontroli sądowej. Skoro zaś zasadność przyczyn odwołania nie była przedmiotem ustaleń faktycznych Sądów obu instancji, Sądy te nie mogły przekroczyć granic swobodnej oceny dowodów, określonej przepisem art. 233 § 1 KPC, bowiem nie stanowi takiego przekroczenia oddalenie wniosku o przesłuchanie świadków, zaś nie jest rzeczą Sądu Najwyższego wskazywanie, jaka w takiej sytuacji powinna być przytoczona konkretna podstawa kasacyjna.

Z powyższych motywów Sąd Najwyższy w oparciu o art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====